

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/186162,Metalowe-kartoteki-Hitlera-Ocalmy-od-zapomnienia.html>
15.05.2024, 14:50

Metalowe kartoteki Hitlera. Ocalmy od zapomnienia

Od czasu do czasu na terenie Dolnego Śląska a także na byłych ziemiach III Rzeszy włączonych do Polski po II wojnie światowej odkrywane są różnej wielkości zbiory metalowych tabliczek z wyłoczonymi napisami, których pochodzenie i przeznaczenie nierzadko budzi wątpliwości.

W zasobie archiwalnym Oddziału IPN we Wrocławiu znajduje się obecnie ponad 100 tego rodzaju nietypowych dokumentów. Na cienkich cynowych płytkach o wymiarach 55 × 108 mm mechanicznie odcisnięto szereg informacji w języku niemieckim. Zostały one znalezione na polu ornym w pobliżu nieistniejącego dziś wieżowca byłych Jelczańskich Zakładów Samochodowych. Większość tabliczek jest w nienajlepszym stanie. Jednak udało się ustalić ich pochodzenie i do kogo należały. Metalowe płytki były wykorzystywane przez administrację niemieckiej fabryki zbrojeniowej Bertha Werk- Krupp.

Służyły do usprawnienia jej funkcjonowania pod względem administracyjno - biurowym.

Znajdują się na nich także nazwiska Polaków, pracowników przymusowych, więźniów niemieckiego obozu zagłady KL Gross Rosen i AL Funfteichen.

- Jedenastoletni Jerzy Malec (według matrycy Georg Malec) od 8 listopada 1944 r. zajmował stanowisko hydraulika.

- Dwunastoletni Henryk Śliwowski zatrudniony 4 października tego samego roku dwu - był chłopcem na posyłki przy fabrycznym szpitalu. Trafił do Laskowic wraz z ojcem i dwiema siostrami po upadku Powstania Warszawskiego.

- Stanisław Krzanowski pracownik budowlany, urodzony 27 kwietnia 1927 roku w Krośnie. 15 stycznia został osadzony w obozie koncentracyjnym Gross Rosen.

- Tadeusz Czaja pracował w Berthawerk od początku grudnia 1944 - także więzień Gross Rosen.

Tzw. Metalowe kartoteki są bezcennym źródłem informacji pozwalającym ustalić losy

poszczególnych ofiar. Pomagają także w badaniach nad zbrodniczym funkcjonowaniem aparatu represji w III Rzeszy.

Jeśli przy porządkowaniu szuflad, strychu lub podczas innych prac porządkowych znajdziecie Państwo tego typu dokumenty, możecie przekazać je do Instytutu Pamięci Narodowej przy ulicy Jana Długosza 48 we Wrocławiu. Ocalmy od zapomnienia.